

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre . . . 6 korona.
Igyes szám ára 6 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
pénteken és minden törvény-
hatósági bizottsági közgyűlést
megelőző és követő napon.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Városi könyvnyomda-vállalat
irodájában.

Idő küldendő a kéziratok és
előfizetési díjak.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: **VECSEY IMRE.** — Felelős szerkesztő: **KONCZ ÁKOS.**

Kiadótulajdonos: **A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.**

A megsemmisítő rendelet.

— A belügyminiszter leirata. —

Amire mindnyájan el voltak készülve, bekövetkezett, amennyiben a belügyminiszter megsemmisítette városunk bizottsági közgyűlése határozatának ama részét, mely az önként fizendő adókra és a katonai belépésre vonatkozik. A leirat hasonló a többi törvényhatóságokhoz küldött leirathoz, semmi új argumentum nincs benne és minden sorából kirt a törvény erőszakos magyarázata.

Kovács József városunk polgármestere írásban nyomban [közölte főispánunkkal] a leirat megérkezését, kijelentette, hogy azt tudomásul nem veszi. A polgármester ezen kijelentése a törvényhatósági közgyűlés határozatának tekintélyén nyugszik, mert a polgármester első sorban végrehajtója a közgyűlés határozatainak.

A leirat egyébként szóról-szóra így hangzik:

Debreczen sz. kir. város közönségének. 72,365—1905—II/b. Polyo évi június hó 28-án tartott törvényhatósági bizottsági közgyűlésében 180—2273. sz. a. hozott és a vármegye főispánjának az 1836: XXI. t.-cikk 57 §. b) k) pontján alapuló rendelkezése folytán a város polgármestere által folyó évi július hó 7-én 2384. eln. sz. a. kelt jelentéssel hozzám felterjesztett véghatározatában egyebek közt kimondta, hogy a jelen kormányának semminemű adót és ujoncot rendelkezésére nem bocsát, illetőleg, hogy a törvényhozás által meg nem szavazott adók beszedésétől és beszolgáltatásától, valamint a törvényhozás által meg nem szavazott ujonczok előállításától, vagy az 1868: XVIII. t.-cikkben megjelölt cselekménynek bármí módon való előmozdításától is a város tisztviselőit és alkalmazottjait tiltja.

A közgyűlési határozatnak most megjelölt részét az 1888: XXI. t.-c. 10. §-ában adott jogom alapján törvényeszerű felülvizsgálat alá vévén: ezeket hivatalos elődömnök 1903. évi 97,822. sz. a. kiadott körrendeletében, valamint Szegezd sz. kir. város közönségéhez 99,604/1903. sz. a., Debreczen sz. kir. város közönségéhez 103,417—1903. sz. a. rendeleteiben foglalt illetőleg az alább felsorolt indokokból, ugyancsak a már fentebb idézett az 1886: XXI. t.-c. 10. §. alapján, mint törvénybe ütköző rendelkezéseket a pénzügyminiszter s a honvédelmi miniszter urakkal egyetértőleg megsemmisitem. Ugyanis az 1886: XXI. t.-c. 18. §-a szerint: »a törvényeket és a kormányának a törvényhatóságokhoz intézett rendeleteit a törvényhatóság területén a törvényhatóság hajtja és hajtajta végre. A 19. §. megállapítja, hogy a törvényhatóság mely esetekben irhat fel egyes kormányrendeletek ellen a végrehajtás előtt; továbbá felsorolja az azonnal és feltétlenül

teljesítendő és végrehajtandó miniszteri rendeleteket, melyek ellen csak a végrehajtás után kereshető orvoslás a képviselőháznál. Végül a 20. §. akként rendelkezik, hogy »kivetnnek a végrehajtás kötelezettségének szabálya alól az országgyűlés által meg nem szavazott adó *tényleges behajtására* vagy meg nem ajánlott ujonczok *tényleges kiállítására* vonatkozó rendeletek«.

Az 1886: XXI. t.-c. most idézett §-ában lefektetett, illetőleg régebbi törvénycikkből átvett ama rendelkezés, mely »az országgyűlés által meg nem szavazott adó *tényleges behajtására*, vagy meg nem ajánlott ujonczok *tényleges kiállítására* vonatkozó rendeletek végrehajtásának megtagadását teszi a törvényhatóságok jogává, illetőleg alkotmányos köteletségévé, igen fontos és becses alkotmányjogi biztosíték. De e rendelkezésnek, mely a végrehajtási kötelezettség általános szabálya alól való két kivételt állapítja meg, s mely világosan csak a *tényleges adóbehajtásra* s a *tényleges ujonczszállításra* vonatkozik, sem szavai, sem czélzata nem teszik megengedhetővé, hogy a törvényhatóságok e §-ra támaszkodva törvényes hatáskörét messze túlhaladó önrendelkezési jogot vehessen igénybe. Ami »az országgyűlés által meg nem szavazott adó *tényleges adóbehajtására* vonatkozó rendeletek« végrehajtását illeti, mindenekelőtt megjegyzem, hogy ily tartalmu rendelet nemcsak, hogy nem lett kibocsátva a kormány által, de a pénzügyminiszter urnak 1904. év december hó 30-án 4080. sz. a. kiadott, jelenleg is érvényben álló rendelete a közadóknak, a közadók módjára beszedendő követeléseknek végrehajtás utján való behajtását általában beszüntette. Midőn tehát a közadók behajtása nem elrendelve, de épen beszüntette lett: a törvényhatósági határozat, amennyiben az a meg nem szavazott közadók *tényleges végrehajtására* vonatkozó tiltó rendelkezéseket is tartalmazna, voltaképen tárgyaltan.

Azok a rendelkezések pedig, melyek az adófizető polgárok által önként befizetni szándékoltt adók elfogadását, illetőleg az elfogadott adók beszállítását tiltják el, nyilván törvénybe ütköznek.

Mert az a törvényes tilalom, hogy költségvetés, vagy az azt pótló törvényhozási felhatalmazás hiányában, az állami adókat behajtani nem szabad, a közadók kezeléséről szóló törvények alább felsorolt rendelkezéseit nem érinti. Az 1883: XLIV. t.-c. 42. §-a az állami adók beszedését kötelesesté teszi a községeknek (városoknak).

Magá a beszedés, mely a jelenlegi viszonyok között csak az önkéntesen fizetni kívánt adóösszegek elfogadására szorítkozik — egyáltalán nem behajtási cselekmény, hanem egy olyan bármíni körülmények között sem szünetelő kezelési eljárás, mely a költségvetésen kívüli állapottól teljesen független.

Nem tartható fenn a törvényhatósági határozatnak ide vonatkozó betöltő rendelkezése azért sem, mert az adóbefizetések nemcsak folyó részletekre, hanem részben a mult évekről származó hátralékok törlesztésére is történnek, ezekre pedig az államnak — tekintet nélkül a törvényen kívüli állapotra — törvényesen megszerezett oly feltétlen követelési joga van, amely jognak felülbírlására, illetőleg korlátozására a törvényhatóságok nem jogosítvák, sőt ellenkezőleg az 1883. évi XLIV. t.-czik 39. §-ának határozott rendelkezése szerint minden beszédre hivatott szerv, tehát a községek (városok) is kötelesek minden részletfelfizetést feltétlenül elfogadni, és pedig annyival inkább, mert az önkéntes adózottak a befizetések el nem fogadása által esetleg megfosztatnának az 1883. XLIV. t.-cz. 41. §-ában biztosított azon joguktól, hogy törvényeo alapult adóztatásaitak fizetési kötelezettség nélkül és egy vagy több évnegyedre előre is lerohassák és a törvényben biztosított kamatmegterítési kedvezményben részesülhessenek, minőlvoga az ily önkéntes adózottakkal szemben adójuk el nem fogadása indokolatlan jogsérelmet és anyagi károsodást okozna. Ami pedig az önkéntesen befizetett állami adónak beszoalgtatási tilalmát illeti, a törvényhatósági határozatnak ide vonatkozó része az alábbiak szerint szintén törvénybe ütközik.

Ugyanis az 1883. XLIV. t.-cz. 44. §-a szerint a közadók fejében átvett pénzek sem községi, sem más czélokra nem fordíthatók. A 46. §. szerint a községi és városi adóhivatalok havonként kötelesek a beszedett adók a kir. adóhivatalba beszoalgtatni. A 46. §. szerint az adók beszedésével és beszoalgtásával megbízott községi (városi) községek a beszedési és beszoalgtási teendők körül tanusított hanyagságukért pénzbírságban marasztalandók el, illetőleg feyelmli eljárás alá esnek. — Végül a 47. §. szerint a beszedett adóknak és egyéb tartozásoknak a kir. adóhivatalba beszoalgtatásáért első sorban az illető községek, másodsorban a község (város) is anyagilag felelősek.

Habár a város közönségének kezdetben idézett közgyűlési határozatában nincs is világosan kifejezve, hogy a hatósági közreműködés eltiltása az állításra önként jelentkezőkkel szemben követendő eljárásra is vonatkozik-e, ugy mégis azon nyilatkozatából, hogy *seminemű* ujoncot nem hajlandó a kormány rendelkezése alá bocsátani, azt kell következtetnem, hogy az állításra önként jelentkezőkre is kiterjed.

Valamennyiben tehát a törvényhatóság határozatn tényleg az állításra önként jelentkezőkre is kiterjedne: határozatának idevonatkozó részét is meg kell semmisíteni.

Mert az 1886: XXI. t.-czikknek ezen leiratom során többször idézett 20. §-a csakis a meg nem ajánlott ujonczok *tényleges kiállítására* vonatkozó rendeletek végrehajtásának megtagadására nyujt törvényes alapot, amely irányban azonban a kormány részéről intézkedés szintén nem tétetett, tehát a végrehajtásnak megtagadásáról sem lehet szó.

Az ujonczok *tényleges kiállítására* alatt csakis az 1889: VI. törvényczikk 17-ik §-a a) és b) pontja alatt említett cselekményeket kell érteni. Az 1889. VI. t.-czik 16. és 17. §-ának d) pontja szerint a véderő kiegészítésének egyik módjaként megállapított és a jelentkezők szabad elhatározásától függő *önkéntes belépés* körüli hatósági segédkezés azonban a meg nem ajánlott ujonczok tényleges kiállítására irányuló tevékenységnek egyáltalában nem tekinthető. Ennélfogva az önkéntes belépéshez szükséges hatósági közreműködést a város az erre illetékes

hatósági közegeknek annál kevésbé tilthaja el, mivel az önkéntes belépés az 1889: VI. t.-cz. 22. §. és következő §-aiban biztosított oly joga az állam polgárainak, amelynek gyakorlásában őket a törvényhatóságok törvényes alapon egyáltalában nem korlátozhatják, már azon okból sem, mivel ezáltal azok, akik a katonai szozalgotat esetleg életpályául választják, vagy akiknek magánviszonyai a tényleges szozalgtati kötelezettség mielőbbi kitölését teszik szükségessé, súlyos és indokolatlan jogsérelmet szenvednének.

Igaz ugyan, hogy az 1889: VI. t.-cz. 22. §. ötödik bekezdése szerint *azon hadköteleseknek, akik korosztályuknál fogva a sorozásra már felhivatnak, a fősorozás ideje alatt az önként belépés nem engedetik meg.* Mint-hogy azonban a törvény világos rendelkezése szerint a tilalom az ujonczállítás *alatt*, nem pedig *előtti* időre vonatkozik, jelenleg pedig az utóbbi eset forog fenn: az önként jelentkezők részére szükséges belépti bizonyítványok kiállításának megtagadása törvénybe ütközik. Végül, minthogy az 1886: XXI. t.-cz. 19. §. harmadik bekezdése szerint *»a szabadságos és tartalékos katonák berendelését tárgyaló kormányrendelet csak a végrehajtás után szozalgtat közgyűlési vita és határozat tárgyául*«, s minthogy az 1888: XVII. törvényczikk 1. §-a értelmében a tartalékosok és a póttartalékosok ő felsége parancsára a törvényben közelebből körülírt módon tényleges szozalgtattalra visszatartathók, illetőleg behivatók: az ide vonatkozó törvény értelmében azonnal feltétlenül végrehajtást igénylő kormányrendelettel szemben való ellenszögülés, illetőleg a tartalékosok és póttartalékosok behívójegyei kezbesítésének esetleges megtagadása a törvény rendelkezésébe ütközik.

A közgyűlési határozatnak fentiek szerint a törvények világos rendelkezésébe ütköző részeit a felsorolt indokok alapján meg kellett semmisítenem.

Egyuttal kijelentem, hogy amennyiben a város polgármestere, illetőleg tanácsa a jelen rendelettel megsemmisített közgyűlési határozatnak végrehajtása iránt (az 1886: XXI. t.-cz. 5. §., illetve 57. §-a ellenére) érdemlegesen intézkedett volna, ez az intézkedés immár tárgytalannak és szintén semmisnek tekintendő. Végül megjegyzem, hogy a határozatnak azon része, mely szerint a városi tisztviselőket érhető szerelmek orvoslása lett kilitásba helyezve, általánosságban tartott rendelkezésénél fogva ez idő szerint kormányhatósági felülbírlat tárgyát nem képezhet; amennyiben azonban ezen határozatnak gyakorlati megvalósítása iránt később konkrét határozat hozatnék, ezt annak idején törvényszerű érdemleges felülvizsgálat alá fogom vonni. Budapest, 1905. évi augusztus hó 1-én. Kristóffy s. k.

Az építőipar-sztrájk megszűnt.

Az építőipar-sztrájk a héten megszűnt és azok, akik heteken át nem dolgoztak, mostanság munkába léptek és mi hisszük, hogy ugy a munkaadók engedékenysége és a munkások követeléseinek megadása, valamint a hatóságok tapintatos intézkedése folytán létrejött békes kibontakozást nem fogja megzavarni sem újabb követelés, sem pedig a munkaadók szűkkeblésége.

A most már véget ért sztrájk okozta árokat kiszámítani nem lehet. Ebben az áldatlan küzdelemben, melyről elmondhatjuk, hogy peccatur intra et extra muros — vesztettek a munkások, a munkaadók és az építető nagy kö-

zönség. Az elvesztett hasznot immár semmi sem pótolhatja. A munkások a nyár végétől számítva nem kereshetnek annyit, hogy ezen keresetből a téli hónapokban gond nélkül megéljenek. A munkaadók elvállalt kötelezettségükből szintén pótolhatatlan kárt szenvedtek, nemkülönben nagyot csodáltak számításukban azok, akiknek házuk nem készülhetett el és bérlőikkel jutottak kellemetlenségbe. Mindezen bajokat ki lehetett volna kerülni, ha más alapon indul meg az egyezkedés és ha az izgatóság idejekorán ártalmatlanná tette volna a rendőrség egy kissé erősebb fellépésével, oly eréllyel azonban, mely az igazságon nyugodott volna és nem elhamarkodott intézkedéseken. Amit most elért a helyettes főkapitány, el lehetett volna érni néhány hóval előbb is.

Ha a most lefolyt sztrájk egyes mozzanataira visszatérünk, sajnálatlalt konstatajuk, hogy a mi józan életi, szorgalmas és sorsukkal eddig megelégedett építő munkásaink csöndes életének nyugodtságát lelketlen izgatók zavarták fel. Elégedetlen, munkájukat, kézi ügyességüket tubecsió elemek, akik mintegy erőszakos módon kergettek sztrájkba a többieket. Közvetlen tapasztalásból győződünk meg, hogy építő iparosaink nagyrésze elunta a sztrájkot már a mozgalom kezdetén és szívesen állott volna a munkába, de félt azoktól, akik ellentállásra buzdították őket, azonban elfelejtkeztek megnyitni, sőt csak megmutatni is azt a forrást, mely az ily módon kialakult munkaszünetés következményeit enyhíteni fogja hűs csöppjeivel. Hangzatos szavakkal, a világot megváltó nemzetközi szocializmus hamis és hazug ígéivel táplálták a szülőköldök embereket, itt-ott a megkezdett munkában erőszakosan akadályozták őket, szükségét és lelki gyötrelmet szerezve azoknak, kiket családjuk jövője aggasztott.

Mindig azt hangoztatjuk és valljuk ma is, hogy mindenkinek egyéni joga munkájának értékét felbecsülni, ellenben azt tubecsió esztelenség. Joga van továbbá egyéni leg mindenkinek a munkaszünetéshez, de már ahhoz nincs joga, hogy másokat a kenyérkeresés és családientartás emésztő küzdelmében megakadályozzon, főleg, ha a munkaszünetés révén bekövetkező szükségset nem tudja ellen-súlyozni. Azt mindenki jól tudja, hogy a megélhetés mai szűkös viszonyai között hangzatos jelszavakból és üres ígéretekkel megélni nem lehet és minden napját fel kell használnia, hogy családja ellátása hiányt ne szenvedjen.

És éppen ezért csodálkozunk mi a mi építő iparosainkon, kiknek munkája becslésre talál mindenütt. Bámunk hiszékenységükön és azon, hogy felülnek azoknak a népbolondítóknak, akik az ő keserves filléreik révén járnak uri fogatokon és laknak fényes palotákban. Csalódnak, ha azt hiszik, hogy a józan szocializmus eszméi vezeték ezeket az embereket azon az uton, melyen haladnak. A legnagyobb önzés az, mely élteti őket és mozgatja kezüket, szájukat, lábukat. Hasznos foglalkozás rájuk nézve ez a a szakadatlan izgatás és míg a harcban ezrek és ezrek jutnak koldusbotra, ők vagyonosodnak anélkül, hogy csak megközelítenék azt az *eszményt*, melyet hamis ajakkal vallanak az emberek megtevésére.

Örülünk, hogy véget ért a munkaszünetés és ezzel kapcsolatban az építő ipar válsága. Látna a megindult munkát, a nézeteltérések mindkét részről való méltányos kiegyenlítését, most már hiszük, hogy a munkaadók és munkások között állandó lesz a béke és megelégedés.

Dicséret illeti meg mindazokat, akik a béke javára közreműködtek!

Koncz Ákos.

A Nagyerdő.

A Nagyerdő, városunk eme természeti kincse olyan téma, amelyről szakadatlanul írhatunk. Helyi lapjaink kivétel nélkül sokat foglalkoztak és foglalkoznak a mi szép Nagyerdőkön szépségeivel és bajaival egyaránt. Mert a természet pazar kincsét adott nekünk a Nagyerdővel, de mi ezt a kincset — valljuk meg — nem gonozzuk eléggé. És míg más városok minden alkalmat felhasználának egy-egy közölkében fekvő üdülőhelye szebbé tételére, fellendítésére, addig mi évről-évre elhallgatjuk a jogos panaszokat és igen keveset gondolunk arra, hogy ennek a szépséges paradicsomnak kinálkozó előnyeit kihasználjuk a magunk javára.

Mi, akik városunk háztartásának gondjait alaposan ismerjük, csakis abban menthetjük magunkat: hogy házipénztárunk minden oldalról igénybe van véve. Nem is a jelenben van a baj, nem is a jelen dolgok felett kell tehát ítéletet mondanunk, hanem a multak telet. Ha 10—15 évvel ezelőtt gondoltunk volna a mi Nagyerdőkön szépitésére, nagy munkát végezhetünk volna kevés költséggel. Ma már annyi a Nagyerdő baja, hogy az elmulasztott napokból származó károkat könnyedén pótolni nem lehet. Mivel azonban a mult bűneit most már láthatjuk, valamint tenünk kell a jelenben, nehogy a jövő épp oly szemrehányással illessen bennünket, mint mi most a multat. Évekre beosztva, de azonnal megkezdve kell végrehajtanunk Nagyerdőkön fellendítésének munkáját, mert nekünk ugyszólván ez az egyetlen üdülőhelyünk, melynek minél szélszerűbb gondozása mindnyájunk érdeke.

Éppen azért szívesen közöljük egy munkatársunk nézetét a Nagyerdőre vonatkozólag a következőkben:

Első sorban a park belsejét május 1-től október 15-ig világitani kell, hogy a nagy közönség az esti órákban élvezhesse a Nagyerdő levegőjét. Addig, míg ezt keresztül nem visszük, ne is álmodjunk arról, hogy a Nagyerdő látogatottsága emelkedni fog. Nincs széles Magyarországban egyetlen olyan nagyobb város, melynek nyilvános kertjére vagy üdülőhelyére egyiptomi sötétség borulna. Mert elvégre is igen sokan vannak, akik annyira el vannak foglaltva a kenyérkeresettel, hivatalos és nem hivatalos teendőikkel, hogy csakis este mehetnek ki a Nagyerdőre. De bármilyen csábító is a mi Nagyerdőkön ózondus levegője, senki sem botorkál szívesen a sötétségben, hol a járőrelők menthetlenül egymásba botlanak.

Nyolc-tíz lámpa felállításába kerülne ez az újítás. Bizony-bizony nem kerülne ez az esti 11 óráig tartó világitás nagy költségbe és nagyban hozzájárulna ahhoz, hogy a közönség rajokban keresse fel a Nagyerdőt napi munkája után az esti órákban.

Általános a panasz, hogy a Nagyerdő parkjának utjai porosak. Aki a nyári időben egy-egy zenés vagy vasárnapon napon oda megy, az igazat ad nekünk. Délután 6 óra felé a felvert por belepi az egész parkot és csak az éji órákban ül le a fák üde leveleire. Ezt az állapotot tovább tünni nem lehet, ezen segíteni kell, legalább a belső parkban. Azt a tenger, egészségtelen, a tüdőt és szemeket rontó port el kell távolítani és az utakat lehetőleg pormentessé tenni, vagy sánkkal, vagy apró kavicsokkal, ez már a szakértők dolga. Eleinte meglehetősen költségbe fog kerülni az utak ily módon való elkészítése, de később jó gondozás mellett minden nagyobb teher nélkül fenn lehetne azt tartani.

Nem kis mértékben nevelné a Nagyerdő látogatottságát az is, ha a helyi vasut leszállítaná díjtételeit. Sehogy sem tudjuk megérteni, hogy miért ne lehetne a Csokonai-kerttől épp úgy 10—12 félértér szállítani az utasokat, mint ahogy a vasutól a Csokonai-kertig teszik. Jobb volna a sűrű garyes a ritka nagyobb pénznel. Éppen azért nagyon helyes lenne tenné a helyi vasut igazgatósága, ha a személyszállítást ily módon rendezné be. Bizonyára nem vesztene vele, hanem inkább nyerne üzleti forgalmat.

Emelne Nagyerdő forgalmát az is, ha a tanács a különböző — városunkba érkező — mutatóványok helyéül a nagyvásárok idejét kivéve, a nagyreiter régi korszolapályát tűzné ki, nem pedig a vásárteret, mely messze van és esténként vasutal meg nem közelíthető. A közönség ily módon jó levegőben élvezné a különböző előadásokat, mutatóványokat és fellendítené tömeges kijövetelével a Nagyerdő látogatottságát.

A vízvezeték kiépítése természetesen szintén nagyban hozzájárulna a nagyerdői park üdön tartásához. Ezt így vízvezeték nélkül öntözni, pusztán kézi erővel nem lehet. Ezt nem kívánhatja senki, mert éppen a vízvezeték hiánya miatt annak a néhány virágágyagnak öntözötése is sok pénzbe kerül és a cél még sincs elérve.

Lehetne még sok más üdvös nítást is behozni a Nagyerdőn, de ezekről most azért nem szólnunk, mert legközelebb azt fogjuk beigazolni, hogy a most épülő pallagi vasut mentén mily könnyű szerrel fel lehetne építeni a város igen csekély támogatása mellett a régen óhajta hangoztatott tisztviselőtelep.

A város utcáinak fásítása.

Amint a közel napokban — hivatalos adatokból értesültem — Debrecen város utcai mintegy 73,000 mtr. táv-vonalban 17,506 darab akáczfával vannak ez idő szerint helyenként, vagyis nem minden utcán befásítva. A város mint előzőleg, úgy a jelen évben gondoskodott költségvetésében arról, hogy városunk utcai nemcsak szépitészeti szempontból, de egészségügyi tekintetből is nemes és oltott akáczsal befásítsanak. Erre a célra néhány évvel előzőleg még 10,000—12,000 korona összegeket illesztett be a bizottsági közgyűlés a házépítészati rendes költségvetésébe, amelyből fizesztett aztán a kertészeti munkások, napszámosok, vízholdó fuvarosok munkadíjai kiadásai. A f. évben csupán 5000 korona lett előírnyozva, ami bizony a látszat szerint elenyésző csekélységnek bizonyult, mert, mint a következtetések mutatják, csaknem megannyi összeg szükséges lettik azon célból, hogy a már részben régebbi, de részben ifjabb ültetésű akáczokat megmentsük a teljes elpusztulástól. Azokat az akáczokat, amelyek valóban sok időzatkobba kerültek a városnak, utcáinak díszére, de egyuttal némi részben egészségi állapotaink védsére is szolgálnak; mert bizony nem csak díszek azok, hanem — talán jól is esik az, ha akár a reggeli, déli, vagy akár a délutáni erősen ható napsugaraktól megvédi a járó-kelőket, vagy talán az utcai porfellegektől — ablakainkat.

Es én azt is hiszem, hogy úgy tavasz táján fel is keresik polgármester urat, egyik-másik utca házigazdái, hogy legyen kegyes már ezt, vagy azt az utcát fásítani, mert ilyen, meg olyan nagy közlekedési hely; — és bizony még a por miatt alig képesek még szellőztetni is. — A polgármester ur szíves készséggel hallgatja meg az ilyen kéréseket — és ha bizony a költségvetési összeg megengedi — el is rendeli azon utcák fásítását, de személyes meggyőződés is szerez arról, hogy vajjon kellőképpen foganatosított-e a fásítás és vajjon eredményes-e az ültetés?

Es mégis mily meggyőződére juttat a tapasztalat, — figyelemmel a kérések és ezt követő eljárásokra — a fásítás ugyan eszközöltetett, de a fának gondozója ugyan nem akad, ha csak a város nem és ismét csak anyagi áldozatok árán!

Mert bebizonyosodott, hogy az ez évben előírnyozott összeg csekélység, és még vagy legalább is 4000 korona volna szükséges arra, hogy az eddig földbe vetett közös vagyonunkat a kíméletlen dőjárástól a jövőnek megmentsük.

Mire vezet ez? vajjon nem fogja-e a háztulajdonosok érdekeit ismét érteni az, ha az előírnyozott összegben felül — póthitel utján — újabb anyagi áldozat követeltek és mert tényleg — az én néze-met szerint is — túrelmelem nézni nem lehet a már annyi anyagi áldozatok árán és sok évi fáradságos munkával előállított akáczos fák sorvasdását és elpusztulását!

Es is megköveteli a gondos ápolást — és én nem is hiszem, hogy esetleg szabályrendeleit ne lehetne kötelezőleg tenni azon érdekelte háztulajdonosokra nézve azt, hogy a tulajdonukat képező ház elébe, vagyis a járda mellé ültetett fák fenntartásáról, ápolásáról, tányérozásáról naponként — esetleg másodnaponként megőntözéséről gondoskodjanak. Hiszen a nélkül is kötelezőleg van tve a járdák tisztántartása s nyári hónapokban felöntözése, — emel fogva elképzelhetlennek tartanám azt, hogy vissza riadjon egy rendszerető gazda attól, hogy a ház előtt elültetett akáczfának tányérját, ugyanakkor, mikor a ház előtti tért sűrűpérti, azt is kitararítja — és amikor a ház előtti járdát, gyalogjáró utat öntözötti, ugyanakkor a háza elébe ültetett akácznak is juttat könyörületből 1—2 liter vizet naponként.

Es által megvédjük azt a pusztulástól és az nem lesz velünk szemben háladatlan.

Es én azt hiszem, hogy ez által a sokoldalulag igénybe vett házépítészünk és esetleg saját érdekünk is némi módon védve lenne, hiszen minden házban van egy cseléd, egy házmaster, egy gyermek, aki ezt a csekély fáradságot — közös érdekéből is, — de még talán kedvtelenségből is képes volna végrehajtani.

Es az az akáczfa nem lenne háladatlan, mert megvédve a pusztulástól, adózna kétszer nyitott virágillatával, árnyat nyújtó lombjával.

En abban az egyszerű hiedelemben vagyok, hogy a célzott szabályzat életbe léptetésével kikerülének a póthitel kérest, amely esetleg a házientartással kapcsolatosan — a községi pótdától is növelheti és a mellett az évi 5000 korona előírnyozati összeg — a tovább fásítás fokozatos emelésére, fejlesztésére talán mégis elégségesnek — és később pedig egészséges állapotunk egyik kis méltánytalan tényezőjének bizonyulna.

D—y.

A közigazgatás szociális föladatai.

I.

A tárgy megjelölése, amiről szólni kívánunk, szinte szószaporításnak tűnik föl olyan országban, mint a miénk; amely az egész közigazgatási szervezetét társadalmi alapon, az önkormányzat sok százados hagyományából fejlesztve, rendezte be. Tulajdonképpen azt kellene mondanunk, hogy a közigazgatásnak összes föladatai társadalmiak. Valósággal úgy is áll a dolog, hogy a magyar közigazgatás sok ezer karu gépezete, a falusi irnoktól a parlamentarisi miniszterekig, csupa olyan munkát végez, amelyet társadalmi szükségletek szabnak elé s amelyeket törvények, rendeletek, felsőbb hatóságí intézkedések szövevénye avat szorosan vett hivatalos munkává.

De nemcsak azt akarjuk külön jelezni, hogy a közigazgatás semmi ízében nem különülhet el a társadalmi életet igazító természeti törvények hatásától s hogy ezzel tulajdonképpen minden köztintézmény sorsát osztja, amelynek keretét emberek töltik ki. Hanem azt is, hogy a közigazgatás hivatását csak úgy töltheti be, ha munkájával valóban kielégíti a társadalmi szükségleteket; vezetó szerepét a közélet fejlődésének rendben tartásában és irányításában csak úgy tarthatja meg, ha munkája lépést tart a társadalmi élet kívánalmaival. Ha ebben a tekintetben hiba van, az emberek eltelnek nyugtalansággal, kelletlen érzésekkel, elégtelenséggel, homályos, szabatosan ki nem fejezhető vágyakkal, amelyek aztán csakhamar ellenséges érzésekké, képtelen követelésekké formálódnak a közigazgatás és az összes közhatalom eszmei képviselője: az állam iránt, sőt az állam ellen.

Ha azután részletesebben elemezzük az elmondott s alig kétségbevonható igazságok értelmét, arra jutunk, hogy a két kifejezés: a „közigazgatás társadalmi feladatai” és a „közigazgatás szociális feladatai” tulajdonképpen nem egyet jelentenek. Az első kifejezés a közigazgatási tevékenységnek megszokott, állandó keretét jelöli meg; a második alatt valami új, eddig be nem töltött feladatkört, a haladó élet által csak újabban előszabott tennivalókat értünk, melyekre a magyar nyelvnek még kiképződött és általánosan elfogadott gyűjtőszava nincs.

De valójában nehéz is lenne ilyet találni. Hiszen a szociális törekvéseknek ma igen sok az iránya és színe. Egyik baja az a mi közeletünknek, hogy ezek között a különféle törekvések között nem ismeri eléggé az elválasztó vonalat. A nemzetközi szocialista tanok embereit milyen óriási távolság választja el a szövetkezeti élet fejlesztésén munkálkodó s a közigazgatási életben fölbujrázott visszaélések ellen harcoló táborától. Milyen rengeteg elválasztó mélység van azok között, akik az alsó néprétegek életkérdéseit a vallásérköles parancsai szerint kívánják megoldani s azok között, akik a földosztásban és az urpusztításban látják a szociális törekvések kívánatos célját. A közfelfogásnak nálunk még jórészt fölszínes szelleme mégis milyen sokszor összetéveszti ezeket a törekvéseket és hivatkozást. Sokszor hallottunk olyan nyilatkozatokat, hogy közeletünk kiválóságai a szocializmussal kaczerkódtak, amikor a kismemberek ügyében tettek vagy beszéltek; ellenben sok fölforgató és igazán a hazatlan szocializmus eszmékörébe tartozó szónoklatokról egyszerűen mint ellenzéki pántfilippikákról hallottunk beszélni.

Amikor a közigazgatás szociális feladatairól szólnak, óvatosan és szigorúan meg kell szabnunk azoknak a szociális törekvéseknek tartalmi határvonalait, melyek istápolását a közigazgatás feladatkörébe esőknek véljük. Az a szervezet, amely a törvényes rendnek, a polgári békének, a kulturális és közigazgatási fejlődésnek semmi más hatalmi tényezővel nem pótolható eszköze, határozatlan, tévelygő utakon nem járhat. A közigazgatásnak főfeladata az ország törvényeinek, a törvényes hatóságok rendelkezéseinek végrehajtása; abban a szellemben, ami az említett szabályok betűből világol, a művelt népek között uralkodó erkölcsi törvények általános parancsai szerint. Azt kell tehát mondanunk, hogy a közigazgatás szociális feladatai terén a »mit« és »hogyan« kérdése tisztázva van. Az a terület azonban, amelyet a közigazgatási tevékenységnek emez általános határvonalain belül naponként, sőt óráról-órára be kell járnia, mégis óriási nagy; az elvek és eszközök, amik e térnek egyes pontján az irányító és vezető szerepet játszhatják, ezerféle lehetnek. Nagy részük nincsen írásban szabályozva, másik nagy részük így nem is szabályozható, mert kívül esnek a materiális hatalmi terén, nincs kényszerjogi szankciójuk. És a közigazgatásnak mégis dolgoznia kell itt is, a megszabott általános határvonalakon belül, az általános erkölcsi parancsok uralma alatt. Tehát a törvények és szabályok rendelkezésén kívül, sokszor megfizetett munkabeli energiára és valóságos belső rugókra is van szükség, amelyek a feladatok gyakorlati végrehajtását, eszközeit és módját sugallják.

Ez a munka, vagy annak elhanyagolása a társadalmi életnek az újabb időkben érzenyekké, fájdalmasokká vált részeitet őríti s ennél fogva lényeges tényezője annak, hogy a kereső polgári munka ne megbontója, hanem föntartója legyen, a társadalmi osztályok egymásra hatása egész-

seges, a nemzet általános gyarapodását eszközöző eredményekkel járjon.

Azt hisszük, hogy fejtegetésünk tárgyának társadalom filozófia hátterét s a nemzeti haladásban való szerepét az elmondottak eléggé megvilágítják. Áttérhetünk annak a két kérdésnek részletesebb megbeszélésére, hogy vannak-e hát olyan törvényeink és hasonló érvényű rendelkezéseink, amelyek a társadalmi és gazdasági bajok terén, tehát a modern értelemben vett szociális téren, határozott feladatokat szabnak a közigazgatás funkcionáriusai elé? Megnyilatkozik-e törvényeinkben és a társadalmi fölfogás irányítására hivatott tényezőinkben az a szellem, amely a közigazgatási munkálkodásnak nagyobb energiáját, új eszközöket és módjait sugallja? Rendszeresen tegeglátnunk kell ezeket a kérdéseket, hogy tudásunk is rendszeres, gyakorlatilag minden esetben használható s ehhez képest hasznos is legyen.

(Folyt. köv.)

Skontrók vezetése.

— Tisztviselők figyelmébe. —

5864. sz.
1905.

Kovács József polgármester jelentése és javaslata a skontrók vezetésében szükséges módosítások tárgyában.

Haladrol.

A városi tanács 2004/1900. számu végzésével a sürgetések nyilvántartását és a sürgetési napló vezetését olyformán rendezte, hogy a sürgetések ad numerum számat kapjanak s külön beiktatást ne nyerjenek. — Továbbá, hogy a megbizatásra kitűzött határidő lejártával az illető tisztviselő háromszor újabb határidő kitűzésével sürgettetett s ha a harmadszori sürgetés eredménye nem vezetett, a kívánt jelentés be nem adásáról csak akkor adatott a polgármesterhez jelentés, hogy az illető tisztviselővel szemben esetleg az 1886: XXIII. t.-cz. értelmében járjon el.

Amint az eddigi tapasztalat igazolja, ezen eljárás célzavetőnek nem mutatkozott. A sürgetéseknek több esetben mi eredmény sem lett.

A tett tapasztalatok után tehát a tanács helyeslőleg vette polgármester ur előterjesztését s ennek folytán a sürgetések, illetve a skontrók vezetésére a következőket határozta.

A fentebb is említett 2004/1900. számu határozatát hatályon kívül helyezi s így a sürgetéseknek ad numerum iktatását, a háromszori sürgetést ezenel beszünteti.

A sürgetések tanácsülésben referáltatnak s azok teljesítésére határidő tűzetik ki. A határidő mindig meghatározott napra kell hogy szójjon, tehát a határozatba a határidő nem így teendő ki: »14 nap, 1 hónap alatt stb.«, hanem így: »1. év november hó 22-ik napjára a jelentés beadandó«. — A megbizatás kiadmányoztatván, a kiadó a megbizatást a skontróknyombe, a határidő naplóba a megbizott vagy megbizottak nevének, az iktató számnak és a tárgy rövid, de értelmes leírásával a kitűzött határrnapra bejegyezi.

A kitűzött határrnapra a megbizott tisztviselő jelentését hivatali esküjéhez híven köteles *okvolten* beadni. És pedig, ha elfogadható indokok fenn nem forognak, a megbizatás érdemében, ha pedig akadályok merültek fel esetleg a megbizatás teljesítése ellen, arról, hogy megbizatását ilyen meg ilyen körülmények miatt nem teljesíthette s újabb határidő kitűzését kéri. — A nemleges jelentés is okvolten a kitűzött határrnapra beadandó s az új iktató szám alatt beiktatandó. Ha jelentés be nem adatott, erről a kiadó a határrnapot követő 24 óra alatt tartozik a polgármester urhoz jeleníteni, ki is a köteleességet emulasztott tisztviselő ellen az eljárás az 1886: XXIII. t.-cz. értelmében azonnal megindítja.

A nemleges jelentés egy másik referensnek osztatván ki, azt a legközelebbi ülésben referálni tartozik s az ülésben határoz a tanács a felett, hogy vajjon a felhozott indokokat helyesnek s elfogadhatóknak találja-e vagy nem? Ha elfogadhatóknak találta, azon esetben a kért újabb határidő engedélyezi, amelyre a megbizott érdemi jelentést okvolten beadni köteles, mert másodizben halasztás adadni nem fog.

Ha pedig az indokokat a tanács elfogadhatóknak nem találja, a megbízatás teljesítésével más tisztviselőt biz meg; a megbízatást nem teljesítő ellen megindítandó eljárás végett pedig a polgármester urat megkeresi.

A határidő mindig úgy tüzendő ki, hogy az alatt a megbízatás rendes körülmények között okvetlen teljesíthető legyen.

A városi tanács elvárja tisztviselőitől, hogy fentírt rendelkezését szigorúan betartandják s a részére megszabott határidő alatt mindenki teljesíteni fogja azt, amire megbízatást nyert.

Ezen rendelkezés a f. évi augusztus hó 15-én lép életbe.

Miről az összes tisztviselő a hivatalos lap útján értesítenek. Debreczen sz. kir. város tanácsának 1905. augusztus 7-én tartott üléséből.

Kiadta:
Dr. Tóby Elek,
jegyző.

Szilánkok.

A gazdák kétségbeesetten néznek a jövőbe. A kapás növényeket csonttá szárítja a hó, a szőlő bőgyójában aszík meg s miután a kalázós vetemények is silányul fízettek, nagyon, de nagyon szétfoslott az a remény, mely a gazdákat a tavaszon éllette. A jószág a rettenetes hőségben leromlik, a mezőn kövér fű helyett avas terem és mivel a keves anyaszénár kívül a gazda takarmányra nem igen számíthat, egy nagy költséggel járó teletetésnek néz elé...

A sebes és vizigázatlan hajtsáknak egy magas kora uralmber lett áldozata. Zsigó Endre földbirtokos, az érmeleki egyházmegye gondnokát egy ügyetlen kocsis elgázolta. Az ilyen szilaj hajtókát jó volna megrendszabályozni. Nálunk majdnem mindig azt látjuk, hogy a kocsiok az utcák torkolatánál örült sebességgel hajtanak. Legyen már egyszer gondja erre is a rendőrsegédek, mert így maholnap nem lesz biztonságban a járókelő ember.

Vasárnapi ismét volt alkalmunk az utca népet látni a maga meztelen durvaságában. A forró aszfalton végig folyt a duhajkodik a rendőrség asszisztálása mellett. A gyalogzók, káromló és átkozódó szavak egész áradata hömpölygött a nagytemplomtól a vasutig. Undor nehezedik az ember lelkére, mikor az utca népének botránny viselkedését látja, mocskos beszédét hallja és piszkos megjegyzéseit kénytelen elhallgatni. Erre hozzanak a jó urak szabályrendeletet, vagy ha van, akkor hajtsák végre igazolm nélkül, mert különben városunk nevezetességei eltűnnek s arról leszünk híresek, hogy nálunk laknak a legcsunyaabb beszédű emberek.

A fiáker állomások tisztaságát, jóléhet ezt a szabályrendelet védi, nem igen ellenőri a rendőrség. Az mondják, hogy egész erejüket a szájrők elfojtására fordítják. Kár erre az erőt és időt vesztegetni, mert akik még most sem dolgoznak, azok egyáltalában nem fognak dolgozni akkor sem, ha nem lesz szájrők. A java része elment más városokba kényeret keresni. Feleleges dolg tehát őket ellenőrizni, mert ezek nem csinálnak galibát, hanem jobb volna ehelyett az utcai duhajkodókat bekisérni, a fiákeresek dolgait inspicziálni és a felekk elodvariasan báni, velük szemben kötelesegeiket teljesíteni. Rendőroktató ur! tartson nagyobb figyelmet az iskolájában!

Hirek.

— **Főispáni látogatás.** Domahidy Elemér városunk főispánja f. hó 9-én Kovács József polgármester, Vecsey Imre jegyző, Magoss György dr. főügyész és Juhász Ignác bizottsági tag kíséretében meglátogatta a hivatalokat, hogy az ügyek menetéről személyesen is meggyőződjék.

— **Népkönyha számadása** 1904 decz. 23—1905 márcz. 6-ig **Bevétel:** 1. Várostól 1000 kor., 1668 kor. 15 fill. és 690 kor. 61 fill. 2. Fizetéses ebédék 203 kor. 80 fill. 3. Fővesdly-féle alap kam. 38 kor. 88 fill. Adományok: Debr. első tak-pénztár 100 kor. Vereskereszt egylet 100 kor. Helyi vasut 50 kor. Thót Ferenc (2 izben) 40 kor. Közgazdasági bank 30 kor. Takaréék és hitelint. 20 kor. Hentes- és mészáros ifj. 20 kor. Sesztina Jenőné 20 kor. Nyilasi Károly 20 kor. Budaházy Zoltán 20 kor. Sesztina Lajosné férje emlékére 20 kor. Budaházy Istvánné 10 kor. Dr. Kola

Jánosné 10 kor. Dr. Szüts Mikós 10 kor. Fazekas Sándor 5 kor. Fazekas Sándorné 5 kor. Szőke János tanító 2 kor. Szőke Jánosné 2 kor. Guthán Józsefné 2 kor. Kiss J. 2 kor. Összesen 4089-44 fill. **Kiadás:** 1. Feügyelőnöknek 200 kor. 2. Cselédeknek 66 kor. 3. Kenyér decz. hó 100 kor., jan. hó 596 kor., febr. hó 568 kor. és márcz. hó 118 kor. Összesen 1382 kor. 2. Hús decz. hó 146 kor. 26 fill., jan. hó 474 kor. 64 fill., febr. hó 600 kor. 28 fill., márcz. hó 123 kor. 20 fill. Összesen 1344-37 fill. 5. Liszt- és fűszer decz. hó 112 kor. 87 fill., jan. hó 298 kor. 28 fill., febr. hó 310 kor. 85 fill., márcz. hó 12 kor. 70 fill. Összesen 734-70 fill. 6. Zöldsejg, tej, aprólekos 278 kor. 22 fill. 7. Asztalos számla 11 kor. 8. Bádógos számla 11 kor. 9. Úvegcs számla 7 kor. 18 fill. 10. Fuvar és egyéb 33 kor. 16 fill. 11. Nyomatvány 21 kor. 80 fill. Összesen 4089-44 fill. Természeti adomány: Kiss J. 45 kg. buzasizt. Guthán J.-né 1 táll káposzta. Kiszolgáltatott 38,414 adag étel, 1 adag került 107 fillérbe.

Debreczen, 1905 július 24-én.

Szűcs Kálmán,
nögyzeti pénztárnok.

Most, hogy a népkönyha számadását olvassuk, elszomorodva látjuk, hogy az egyes intézeteken és néhány emberszerető sziven kívül városunk polgársága alig áldoz valamit a népkönyhára, a szegények asztalára. Míg más városokban a jószívű közönség szeretettel karolja fel ezt az áldásos intézményt, nálunk teljesen félremagyarázzák és olybá veszik, mint amely csak a dolgotlanokat támogatja. Téves felfogás, melynek kárát az a sok szerencsétlen érzi, akik a nehéz téli hónapokban nem tudnak keresni.

— **Miniszterek a pályaudvaron.** Lukács György közoktatásügyi és György Endre földmívelésügyi miniszterek hétfőn keresztül utaztak. Lukács György Budapestre ment, György Endre pedig péterfalvi birtokára.

— **Számokérőszék a városnál.** Domahidy Elemér főispán f. hó 8-án számokérőszéket tartott. A számokérőszéken megjelentek a tanács, a hivatalok főnökei és Juhász Ignác bizottsági tag. A főispán az összes ügyosztályok munkásságát áttekintette és vizsgálata végén elismerésed fejezte ki a tisztákar buzgó munkássága felett.

— **A delutáni hivatalos órák.** Nem egyszer szellőztetők lapunkban a delutáni hivatalos órák czélszerűtlenségét. Még inkább hangsúlyozzuk ezt most, midőn az állandó hőség majdnem elviselhetetlen. Egyes hivatalokban szinte képtelenség a delutáni órákban dolgozni, míg másrészt ezekben az órákban alig látni feleket a természet által felfűtött városházán. Miután pedig igazán sokat beszélünk ezekről a tarthatatlan állapotokról, nagyon kérjük a hivatalos órák beosztására kiküldött bizottság tagjait, hogy minden már elmondott argumentumaikat csoportosítva, teljeszenek a tanács elé olyan javaslatot, mely egyszerűsággal megszünteti a delutáni hivatalos órákat. Eltekintve minden egyébtől a házipénztár nyer az új renddel legelőbbit, mert sokat megtakarítunk talen a fűtésen és a világitáson.

— **Szabadság.** Vecsey Imre főjegyző, lapunk főszerkesztője egy hónapi szabadságot a héten kezdte meg, valamint Beszler Károly tiszteletbeli főjegyző, árvászeiki elnök és tanácsnok f. hó 10-én kezdte meg egy hónapra terjedő szabadságidejét, melyet Stógyoson fog tölteni.

— **Kimutatás** az 1905 május 27-én tartott nögyzeti jótékony táncszteleyről. **Bevételek:** Jegyekből 436 kor. Czukrászda jövedelme 310 kor. 79 fill. Czukrászda adakozás 101 kor. Felülírtetés 123 kor. Összesen 970-79 f. **Kiadások:** Rendőrség díja 18 kor. Meghívók és nyomtatványok 58 kor. 50 fill. Meghívók bélyege 30 kor. Terem és pezsgők 234 kor. Teremdíszítás 40 kor. Czigány 40 kor. Jelvények 11 kor. Szárvászámla 15 kor. 32 fill. Czukrász számla 34 kor. 64 fill. Fodrászné 6 kor. Eljárók 32 kor. 84 fill. Czukrászdába serpentin 10 kor. 93 fillér.

Csanak 7 „ 40 „

Mayer 8 „ 56 „ 26 89

Gázbevezetés költsége 4- „

Papír szelvétiak 2-70

Tiszta haszon 416-60

970-79

Melyből a nögyelet részére 208 kor. 45 fillér.

Az árvaház részére 208 „ 45 „

Bevételeztetett egyúttal 416 „ 90 fillér.

Debreczen, 1905 június 10.

Szűcs Kálmán.

Szerkesztői üzenetek.

Sp. A beküldött cikkeklet megkaptuk, de azt egész terjedelemben azért nem közölhetjük, mert a támadás nagyon erős. Mivel azonban kiki maga a legjobb magyarzója saját szavainak, méltóztassék hozzánk befáradni a délutáni órákban, amídon is megbeszélhetők a dolgok. Több alkalommal kijelentettük már, hogy személykedést és az egyén csipkedését nem engedhetjük meg lapunkban, ellenben tárgyilag közleményeknek meg abban az esetben is helyt adunk, ha az ellenkezőik a mi nézetünkkel.

S... Utána jártunk a dolgoknak és megnyugtatóra kijelentjük, hogy az így a legjobb uton halad. Se el nem felejtette a referens, de még félre sem tette. A napokban a végzést is meg fogja kapni.

Szeredi. Méltóztassék a cikk felől intézkedni, mert mi politikai dolgokkal nem foglalkozunk.

O... A hétfői és csütörtöki délelőtti tanácsulések idejét kivéve mindenkor elmehez hozza és töle megkaphatja a szükséges felvilágosításokat.

B..... Nagybcsü cikkekletét köszönjük és a tövő számban egész terjedelmében hozzuk.

Hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város 1905. október 1-től 1908. október 1-ig való összesen 3 évi szénszükségletének biztosítására pályázat nyitattik.

Az évenkénti szénszükséglet a következő:

1. Mintegy 20,000 mmáza hazai akna szén.

2. Mintegy 5000 mmáza por szén (dara szén).

A szén minőségére, az átvételre és általában az egész szállításra vonatkozó részletes feltételek Debreczen sz. kir. város mérnöki hivatalában (Simonffy-u. 2/b. 2. emelet.) megtekinthetők.

Minden az akna szén szállítására vonatkozó ajánlathoz 1500 (egyezeröttszáz) korona s a por (dara) szén szállítására vonatkozó ajánlathoz 350 (háromszázötven) korona készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban leteendő. Ezen bántatpénzek f. 1905. évi szeptember hó 1-én d. e. 11 óráig a házipénztárnál leteendő s a letéti jegy az ajánlathoz csatolandó. Az ajánlat elfogadása esetén ezen bántatpénz az egy évi vállalati összeg 10%-ára egészítendő ki.

Az írásbeli zárt ajánlatok f. 1905. évi szept. hó 1-én d. u. 5 óráig polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be és szept. hó 2-án d. e. 10 órakor a városház nagytermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkésve beadott, távirati, vagy utóajánlatok figyelemben vétetni nem fognak.

Ajánlattevők ajánlataikkal a felbontástól számított 3 hónap kötelezettségben maradnak.

A város fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közt szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a szállítást más uton biztosíthassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város tanácsának 1905. évi augusztus hó 7-én tartott üléséből.

A városi tanács.

1905. szept. 21.

Ló és szarvasmarha eladás.

Debreczen sz. kir. város törzsménesé és a gazdasági törzsgulyából kielejtett és számfelírt lovaknak, tehéneknek és üszköknek eladásra elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy a lovak eladatása a f. évi augusztus hó 14-én megtartandó országos állatvásár alkalmasul mindenkor d. e. 9 órakor kezdetét veendő nyilvános árverésen fog megtörténni.

Az eladó lovak és szarvasmarhák a vásárt megelőzőleg a város epreskerti telepén megtekinthetők.

Debreczen, 1905. július 31.

A városi tanács.

Angol plaidek és takarók, svéd bőrkabátok Borsos Katánál.

Uri divát, kalap és fehérnemű üzlet **Békés Lajos Debreczen, Piac-u. 44. dr. Ujfaluassy-ház. Angol női bluzsokat, férfi fehérneműeket és kelenygyéket mérték szerint a legszebb kivitelben készit.**

TÓTH BÉLA

gyógyszertára és illatszertárakában
gyógyszereszi különlegességek
és illatszerek
a legnagyobb választékban kaphatók.
Eredeti francia és angol gyártmányok.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legutánjyosabban és jótállás mellett eszközli FÖLDVÁRI L. debreczeni első elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. sz. (az udvarban). Villamos felszerelések, zseb-lámpák, kerékpárok és alkatrészek raktára.

Képes árjegyzék ingyen.

Telefon-szám 168

Hivatalok részére

mindenféle

RUGGYANTA- és RÉZ-BÉLYEGZŐK,

PECSETNYOMÓK,

SZÁMOZÓGÉPEKET

és

ÁLLANDÓ FESTEKPÁRNÁKAT

olcsó árban,

5 évi jótállás mellett, a legpontosabban készit az

ELSŐ DEBRECZENI

RUGGYANTA-BÉLYEGZŐ GYÁR

és KÖNYVNYOMDA

Debreczen, Simonffy-utca Sesztizna-ház.

Iszákosság nincs többé!!!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORBÓL. Kávé, tea, étel vagy szeszben italtalban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szépségése a tartózkodásról, mert csodahatása ellenzénveszté teszi az iszákosnak a szeszest italt. A COZÁ oly csodálatos és biztosan hat, hogy azt főleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZÁ a családok orvosi békítette ki ismét, sok-sok ezer fertit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatallembert a így utra és szarvasmarhákhoz segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adogat és egy későbbi irakokkal felt kényvet díj és küldeménytelen küld, hogy így bárki is meggyőződésben biztos hatásától. Kérésükön, hogy az egész-ségre teljesen ártalmatlan.

INGYEN PRÓBA 87L. sz.
Vágsja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, levelezőlapok 10 fillérré bérmentestendők.)

COZA INSTITUTE

(Dépt. 875.)

92, Chancery Lane,
London, Anglia.

